

וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב. חָמָאָת וְלֹא חָמָאָת. כִּי טוֹב.
 חָמָאָת כִּי טוֹב וְלֹא אֲתִישְׁבֵּת בֵּיהּ. מַה
 כְּתִיב לְבַתָּר וַתִּקַּח מִפְּרִי' וְלֹא כְּתִיב וַתִּקַּח מִמֶּנּוּ.
 וְהִיא אֲתִדְבַקֵּת בְּאַתֵּר דְּמוֹתָא. וְגַרְיִמַּת לְכָל עֲלֻמָּא
 מוֹתָא. וְאַפְרִישֵׁת חַיִּי מִן מוֹתָא. וּבְחֻזָּא דָּא גָרִים
 פְּרִישׁוֹתָא לְאַפְרָשָׁא אֲתָתָא מִבְּעֵלָהּ. דְּהָא קו"ל
 מִדְּבֹר לֹא מִתְפָּרֵשׁן לְעֲלָמִין. וּמָאן דְּמִפְּרִישׁ קוֹל
 מִדְּבֹר אֲתֵאלֵם וְלֹא יָכִיל לְמַלְלָא. וְכִיּוֹן דְּאֲשְׁתִּקֵּל
 מִנִּיהּ מְלוּלָא אֲתִיְהִיב לְעַפְרָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּתִיב, (תהלים לט) נְאֻלְמָתִי דוּמִיָּה
 הַחֲשִׁיתִי מִטוֹב וּכְאֲבִי נֶעְפָּר. נְאֻלְמָתִי דוּמִיָּה.
 הַי קָרָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אָמְרוּ בְּגִלוֹתָא. מָאִי טַעְמָא
 בְּגִין דְּקוֹל מִדְּבַר לִיהּ לְדְבֹר. פִּיּוֹן דְּאִיהִי בְּגִלוֹתָא
 קוֹל אֲתִפְרֵשׁ מִינָהּ וּמְלָה לָּא אֲשְׁתַּמַּע וְעַל דָּא

לשון הקודש

מתאלם ולא יכול לדבר. וכיון שנטל
 ממנו דבור, נתן לעפר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב (תהלים לט)
 נְאֻלְמָתִי דוּמִיָּה הַחֲשִׁיתִי מִטוֹב וּכְאֲבִי
 נֶעְפָּר. נְאֻלְמָתִי דוּמִיָּה, פְּסוּק זֶה אָמְרָה
 אוֹתוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת. מַה הַטַּעַם?
 בְּגִלְל שְׁקוֹל מְנַהִיג אֶת הַדְּבֹר, פִּיּוֹן
 שֶׁהִיא בְּגִלוֹת. קוֹל נִפְרָד מִמֶּנָּה, וְדְבֹר
 לֹא נִשְׁמַע, וְעַל זֶה נְאֻלְמָתִי דוּמִיָּה וְגו'.

וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב - רְאֵתָהּ וְלֹא
 רְאֵתָהּ. כִּי טוֹב - רְאֵתָהּ כִּי טוֹב וְלֹא
 הִתְיַשְׁבָּה בו. מַה כְּתוּב אַחַר כַּד? וַתִּקַּח
 מִפְּרִי', וְלֹא כְּתוּב וַתִּקַּח מִמֶּנּוּ. וְהִיא
 נִדְבָקָה בְּמָקוֹם הַמּוֹת, וְגַרְמָה לְכָל
 הָעוֹלָם מוֹת. וְהַפְּרִידָה חַיִּים מִמוֹת,
 וּבְחֻזָּא זֶה גָרַם פְּרוּד לְהַפְּרִיד אִשָּׁה
 מִבְּעֵלָהּ, שְׁהִרִי קוֹל מִדְּבֹר לֹא נִפְרָדִים
 לְעוֹלָמִים. וּמִי שְׁמִפְּרִיד קוֹל מִדְּבֹר,

נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָהּ וְגו'. מָאֵי טַעְמָא בְּגִין דְּהִחְשִׁיתִי
 מְטוֹב דְּלֹא אָזִיל קוּל בְּהִדָּה. וְיִשְׂרָאֵל אָמְרִי (תהלים סה)
 לָךְ דוּמְיָהּ תְּהִלָּה. מָאֵי דוּמְיָהּ, דָּא תְּהִלָּה לְדָוִד.
 דְּאִיהִי דוּמְיָהּ בְּגִלּוּתָא וְשְׁתִּיקָא בְּלֹא קוּל. אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק מָאֵי לָךְ. בְּגִינְךָ אִיהִי דוּמְיָהּ וְשְׁתִּיקָא
 דְּאִסְתַּלְקָא מִנָּה קוּל.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ה)

וּבְלֹא מְחִיר יִין וְחֶלֶב, (ישעיה נ"ה) מָאֵי יִין וְחֶלֶב, מָה
 עֲנִין זֶה אֵצֶל זֶה. אֵלָּא מְלַמֵּד שְׁהֵיִן הוּא
 פְּתוּד וְחֶלֶב הוּא חֶסֶד. וּמִפְּנֵי מָה הַזְכִּיר יִין תְּחִילָה,
 מִפְּנֵי שֶׁהוּא קָרוֹב אֵלֵינוּ יוֹתֵר, יִין וְחֶלֶב סְלֵקָא דְעֵתְךָ,
 אֵלָּא אֵימָא דְמוֹת יִין וְחֶלֶב. ע"כ. (עד כאן מההשמטות)

וְתַקַּח מִפְּרִיו הָא תַּנִּינָן סַחְטָה עֲנָבִים וְיַתְבַּת לִיה
 וְגַרְמֵי מוֹתָא לְכָל עֲלָמָא. דְּהָא אֵילָנָא דָּא
 בֵּיה שְׂרִיא מוֹתָא. וְהוּא אֵילָנָא דְשַׁלְטָא בְּלִילִיא. (דף 17)

לשון הקודש

וּבְלֹא מְחִיר יִין וְחֶלֶב (ישעיה נה). מהו יין
 וְחֶלֶב? מָה עֲנִין זֶה אֵצֶל זֶה? אֵלָּא מְלַמֵּד
 שְׁהֵיִן הוּא פְּתוּד, וְחֶלֶב הוּא חֶסֶד. וּמִפְּנֵי
 מָה הַזְכִּיר יִין תְּחִילָה? מִפְּנֵי שֶׁהוּא קָרוֹב
 אֵלֵינוּ יוֹתֵר. יִין וְחֶלֶב עוֹלָה עַל דְּעֵתְךָ?
 אֵלָּא אָמַר, דְּמוֹת יִין וְחֶלֶב: ע"כ.
 וְתַקַּח מִפְּרִיו, הֲרֵי שְׁנֵינוּ שִׁסְחָטָה עֲנָבִים
 וְנִתְּנָה לוֹ, וְגַרְמֵי מוֹת לְכָל הָעוֹלָם. שְׁהֵי

מָה הַטַּעַם? בְּגִלְלֵי שְׁהִחְשִׁיתִי מְטוֹב, שְׁלֹא
 הוֹלֵךְ קוּל אַתָּה. וְיִשְׂרָאֵל אֹמְרִים (שם סה)
 לָךְ דוּמְיָהּ תְּהִלָּה. מָה זֶה דוּמְיָהּ? זֶה
 תְּהִלָּה לְדָוִד, שֶׁהִיא דוּמְיָהּ בְּגִלּוּת
 וְשׁוֹתֶקֶת בְּלִי קוּל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מָה
 זֶה לָךְ? בְּגִלְלֵי הִיא דוּמְיָהּ וְשׁוֹתֶקֶת
 שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה קוּל.
 השלמה מההשמטות (סימן ל"ה)

וְכַד אִיהִי שְׁלֹמָא כָּל בְּנֵי עֲלָמָא טַעְמוֹ טַעְמָא
 דְּמוֹתָא. אֲלֵא אַנּוּן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא מְקַדְמֵי וְיַחְבוּ
 לֵיהּ נַפְשֵׁיהּוּ בְּפַקְדוֹנָא. וּבְגוּן דְּאִיהּ בְּפַקְדוֹנָא.
 אֶתְהַדְרוּ נַפְשָׁן לְאֶתְרֵיהּוּ. וְעַל דָּא (תהלים צב)
 וַאֲמוֹנְתָךְ בְּלִילוֹת, כְּתִיב.

וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם. רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר דְּהָא אֶתְפַקְחוּ
 לְמַנְדַּע בִּישׁוּן דְּעֲלָמָא מַה דְּלֵא יְדַעוּ עַד
 הַשְּׁתָּא. בִּיּוֹן דִּידְעוּ וְאֶתְפַקְחוּ לְמַנְדַּע בִּישׁ. כִּדִּין יְדַעוּ
 כִּי עֲרוּמִים הֵם. דְּאֶבְרוּ וְהָרָא עֲלָאָה דְּהוּהּ חֲפֵי
 עֲלֵיהּוּ וְאֶסְתַּלַּק מִנֵּיהּוּ. וְאֶשְׁתַּאֲרוּ עֲרוּמִים מִנֵּיהּ.
 וַיִּתְּפְרוּ עָלֶיהָ תֵּאֲנָה. אֶתְדַבְּקוּ לְאֶתְחַפְּאָה בְּאַנּוּן
 צוּלְמִין דְּהָהוּא אֵילְנָא דְּאֶכְלוּ מִנֵּיהּ דְּאֶקְרוּן טַרְפֵי
 דְּאֵילְנָא. וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגוּזוֹת. רַבִּי יוֹסִי אָמַר בִּיּוֹן
 דִּידְעוּ מַהֲאֵי עֲלָמָא וְאֶתְדַבְּקוּ בֵּיהּ. חָמוּ דְּהֲאֵי עֲלָמָא

לשון הקודש

שְׁלֹמָא יְדַעוּ עַד עַכְשָׁנוּ. בִּיּוֹן שְׂיַדְעוּ וּנְפַקְחוּ
 לְדַעַת רַע, אֲזוּ יְדַעוּ כִּי עֲרֻמִּים הֵם,
 שְׂאֶבְרוּ זֶהָר עֲלִיוֹן שְׂהִיָּה מְכַסֶּה עֲלֵיהֶם
 וְהֶסְתַּלַּק מֵהֶם, וּנְשַׂאֲרוּ עֲרֻמִּים מִמֶּנּוּ.
 וַיִּתְּפְרוּ עָלֶיהָ תֵּאֲנָה – נִדְבְּקוּ לְהֶתְפַסּוֹת
 בְּאוֹתָם צְלָמִים שֶׁל אוֹתוֹ אֵילָן שְׂאֶכְלוּ
 מִמֶּנּוּ שְׂנַקְרָאִים עֲלִים שֶׁל הָאֵילָן. וַיַּעֲשׂוּ
 לָהֶם חֲגוּזוֹת – רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בִּיּוֹן שְׂיַדְעוּ
 מִהֶעוֹלָם הִזָּה וּנְדַבְּקוּ בוּ, רְאוּ שְׂהֶעוֹלָם

אֵילָן זֶה בּוּ שׁוּרָה תְּפֻנָּה, וְהוּא אֵילָן
 שְׂשׁוּלֵט בְּלִילָהּ. וּבְשִׂהִיא שׁוּלְטָת, כָּל בְּנֵי
 הָעוֹלָם טוֹעֲמִים טַעֲמֵי מוֹת. אֲלֵא אוֹתָם
 בְּנֵי הָאֲמוּנָה מְקַדְמִים וּנְתַנִּים לָהּ נַפְשָׁם
 בְּפַקְדוֹן. וּבְגִלְלָהּ שְׂהוּא בְּפַקְדוֹן, חוּזוֹת
 הַנְּפִשׁוֹת לְמְקוֹמָם, וְעַל זֶה (תהלים צב)
 וַאֲמוֹנְתָךְ בְּלִילוֹת כְּתוּב.

וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם. רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר,
 שְׂהִרֵי נְפַקְחוּ לְדַעַת רְעוֹת הָעוֹלָם מַה

מִתְדַבֵּר עַל יְדֵא דְאַנּוּן טְרַפִּין דְּאִילָנָא. וְעַבְדוּ לְהוּן
תְּקַפָּא לְאַתְתְּקַפָּא בְּהוּ בְּהַאי עֲלָמָא. וּכְדִין יִדְעוּ כָּל
זַיְינֵי חֲרָשִׁין דְּעֲלָמָא. וּבָעוּ לְמַחְנֵר זַיְינּוּן בְּאַנּוּן טְרַפִּי
אִילָנָא בְּגִין לְאַנְנָא עֲלֵיהוּ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר פְּדִין תְּלַת עָאֵלוּ בְּדִינָא וְאַתְדָּנוּ.
וְעֲלָמָא תַתְּאָה אֶתְלַטִּיא. וְלֹא קִיַּמָּא בְּקִיּוּמִיהָ
בְּגִין זִוְהָמָא דְנַחֵשׁ עַד דְּקִיַּיְמוּ יִשְׂרָאֵל בְּטוֹרָא דְסִינֵי.
לְבַתָּר אֶלְבִּישׁ לֹון קַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּלְבוּשֵׁין
דְּמִשְׁכָּא אֶתְהֵי מִנִּיְהוּ הָדָא הוּא דְכְּתִיב פְּתַנּוֹת
עוֹר. בְּקַדְמִיתָא הוּוּ פְּתַנּוֹת אֹור דְּהוּוּ מִשְׁתַּמְשִׁין
בְּהוּ בְּעֲלָאִין דְּלְעִילָא. בְּגִין דְּמִלְאַכִּי עֲלָאִין הוּוּ
אַתְיִין לְאַתְהֵנָא מִתְהוּא נְהוֹרָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
(תהלים ח) וַתַּחֲסְרָהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וַחֲדָר
תַּעֲטָרָהוּ. וְהִשְׁתָּא דְחָבוּ כְּתַנּוֹת עוֹר. דְּעוֹר אֶתְהֵי

לשון הקודש

שְׁעַמְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינֵי. אַחַר כֵּן
הִלְבִּישׁ אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּלְבוּשִׁים שֶׁהַעוֹר נִהְיָה מֵהֶם. זֶהוּ שְׁפַתוֹב
כְּתַנּוֹת עוֹר. בַּתְּחִלָּה הָיוּ כְּתַנּוֹת אֹור
שֶׁהָיוּ מִשְׁתַּמְשִׁים בָּהֶם בְּעֲלִיוֹנִים
שֶׁלְמַעְלָה, מִשּׁוּם שֶׁמִּלְאַכִּי הַשָּׁרֵת הָיוּ
בָּאִים לְהַנּוֹת מְאוֹתוֹ הָאֹור. זֶהוּ שְׁפַתוֹב
(שם ח) וַתַּחֲסְרָהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד

הַזֶּה מְנַהֵג עַל יְדֵי אוֹתָם עֲלִים שֶׁל הָאֵילָן,
וְעָשׂוּ לָהֶם חוֹק לְהַתְחַזֵּק בָּהֶם בְּעוֹלָם
הַזֶּה. וְאִזּוּ יִדְעוּ כָּל מִינֵי כְּשָׁפִים שֶׁל
הָעוֹלָם, וְרָצוּ לְחַנֵּר כְּלֵי זִין בְּאוֹתָם עֲלִים
שֶׁל הָאֵילָן כְּדֵי לְהַגִּן עֲלֵיהֶם.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אִזּוּ נִכְנְסוּ שְׁלֹשָׁה פְּדִין
וְנִדְוּנוּ, וְהָעוֹלָם הִתְחַתָּן הַתְּקַלָּל וְלֹא
עָמַד בְּקִיּוּמוֹ בְּגִלְלַת זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ, עַד

מְנִיחֵהוּ וְלֹא נִפְשָׂא.

לְבַתָּר אֹזְלֵידוּ בְּרָא קְדַמָּאָה בְּרָא דְזוֹהַמָּא הָוָה.
 תְּרִין אָתוּ עָלָה דְחוּה וְאִתְעַבְרַת מְנִיחֵהוּ
 וְאֹזְלֵידַת תְּרִין. דָּא נִפְק לְזִינְיָה וְדָא נִפְק לְזִינְיָה. וְרוּחַ
 דִּילְחוּן אִתְפָּרְשׁוּ, דָּא לְסַטְרָא דָּא וְדָא לְסַטְרָא דָּא.
 דָּא דָּמִי לְסַטְרֵי וְדָא דָּמִי לְסַטְרֵי. מְסַטְרָא דְקוֹן כָּל
 מְדוּרִין דְסַטְרָא דְזִינִין בִּישִׁין וְרוּחִין וְשִׁדִּין וְחַרְשִׁין
 אִתְיִין. מְסַטְרָא דְהַבֵּל סַטְרָא דְרַחֲמֵי יִתִיר וְלֹא
 בְשָׁלִימוּ. תָּמַר טַב בְּתַמַּר בִּישׁ. וְלֹא אִתְתַּקַּן בְּחַדִּיָּה
 עַד דְּאִתָּא שֵׁת וְאִתְיַחֲסוּ מִנִּיהּ כָּל אַנּוּן דְרִין דְזַבְּאֵי
 עֲלָמָא וּבִיהּ אִשְׁתִּיל עֲלָמָא. וּמִקִּוּן אִתְיִין כָּל אַנּוּן
 תְּצִיפִין וְרַשְׁעִים וְחַיִּיבֵי עֲלָמָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּשַׁעֲתָא דְחַב קוֹן הָוָה מְסַתְּפֵי.
 בְּגִין דְחַמָּא קַמִּיהּ זִינֵי מִשְׁרִיין מְזִינִין וְאִתְיִין

לשון הקודש

הַרְעִים וְרוּחוֹת וְשִׁדִּים וּכְשָׁפִים בָּאִים,
 וּמִצַּד שֶׁל הַבֵּל שֶׁל רַחֲמִים יוֹתֵר וְלֹא
 בְּשִׁלְמוֹת. זֶיךְ טוֹב בְּזִינֵי רַע. וְלֹא נִתְקַן
 עֲמוּ עַד שֶׁבָּא שֵׁת וְהִתְיַחֲסוּ מִמֶּנּוּ כָּל
 אוֹתָם הַדּוֹרוֹת שֶׁל צְדִיקֵי עוֹלָם, וְבוֹ
 נִשְׁתַּל הָעוֹלָם. וּמִקִּוּן בָּאוּ כָּל אוֹתָם
 חַצּוֹפִים וְרַשְׁעִים וְרַשְׁעֵי הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּשַׁעֲתָא קוֹן,
 הָוָה פּוֹחֵד, בְּגַלְל שְׂרָאָה לְפָנָיו מִינֵי

וְהַדָּר תַּעֲטֶרְהוּ. וְכַעַת שְׁחַטְאוּ – כְּתַנּוֹת
 עוֹר, שֶׁהַעוֹר נִהְיָה מִהֶם וְלֹא הִנְפֵּשׁ.

אַחַר כֵּךְ הוֹלִידוּ בֶן רֵאשׁוֹן, בֶּן שֶׁל
 הַזֹּהַמָּה הָיָה. שְׁנַיִם בָּאוּ עַל חוּה
 וְהִתְעַבְרָה מִהֶם וְהוֹלִידָה שְׁנַיִם, זֶה יֵצֵא
 לְמִינוֹ וְזֶה יֵצֵא לְמִינוֹ, וְרוּחַ שְׁלֵהֶם
 נִפְרְדּוּ זֶה לְצַד זֶה וְזֶה לְצַד זֶה. זֶה הוֹמָה
 לְצַד שְׁלוֹ, וְזֶה הוֹמָה לְצַד שְׁלוֹ. מִצַּד שֶׁל
 קוֹן כָּל הַמְדוּרִים שֶׁל צַד שֶׁל הַמִּינִים

לְקַטְלָא לִיהּ. וְכֵן אֶהְדֵּר בְּתַשׁוּבָה מָאִי קֵאָמַר הֵן
 גִּרְשֵׁתְּ אוֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנִיךָ אֶסְתֵּר.
 מָאִי מִפְּנִיךָ אֶסְתֵּר. אֵלָּא אֵהֵא סְתִיר מִבְּנִינָא דִּילִי.
 רַבִּי אֲבָא אָמַר כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים כב) וְלֹא הִסְתִּיר
 פָּנָיו מִמֶּנּוּ. (שמות א) וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו. וְעַל דָּא וּמִפְּנִיךָ
 אֶסְתֵּר מֵאֲנֹן פָּנִים דִּילְךָ אֵהֵא נִסְתָּר דְּלֹא יִשְׁגַּחֲוֹן
 בִּי. וְעַל דָּא וְהִיָּה כָּל מוֹצְאֵי יַהֲרַגְנִי:

וַיִּשָּׂם ה' לְקִנּוּן אוֹת לְבַלְתִּי וְגו'. מָאִי אוֹת. אוֹת
 אֶחָד מֵעֲשָׂרִין וְתָרִין אֲתוּנֹן דְּאֹרִייתָא יְהִב
 עֲלֵיהּ לְאַגָּנָא עֲלֵיהּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מָאִי דְכָתִיב
 וַיְהִי בְּהִיוֹתָם בְּשָׂדֵה. מָאִי בְּשָׂדֵה. דָּא אֶתְתָּא. וְעַל
 דָּא קָם וְקָטִיל לִיהּ. דְּהֵא מִסְטָרָא דָּא יָרִית לְקַטְלָא
 מִסְטָרָא דְּסַמְא"ל דְּהַגְרִים מוֹתָא לְכָל עַלְמָא. וְקִנְיִ קִנּוּ
 לְהַבֵּל עַל גּוֹקְבֵיהּ. רַבִּי תִּיָּא אָמַר הָא חֲזִינָן דְּכָתִיב

לשון הקודש

וְהִיָּה כָּל מוֹצְאֵי יַהֲרַגְנִי.
 וַיִּשָּׂם ה' לְקִנּוּן אוֹת לְבַלְתִּי וְגו'. מַה זֶה
 אוֹת? אוֹת אַחַת מֵעֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתוֹת
 הַתּוֹרָה נִתְּנָן עָלָיו לְהַגֵּן עָלָיו. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, מַה זֶה שְׂכַתוֹב וַיְהִי בְּהִיוֹתָם
 בְּשָׂדֵה, מַה זֶה בְּשָׂדֵה? זֶה הָאֵשֶׁה. וְעַל זֶה
 קָם וְהָרַג אוֹתוֹ. שְׁהַרִי מַצַּד זֶה יִרְשׁ לְהַרְג
 מַצַּד שֶׁל סַמְא"ל שְׁהַרְס מוֹת לְכָל הָעוֹלָם.
 וְקִנְיִ קִנּוּן בְּהַבֵּל עַל הַנְּקֻבָּה שְׁלוֹ. רַבִּי

מִחֲנֹת מְזִנְגִים וּבָאִים לְהַרְג אוֹתוֹ.
 וּכְשֶׁחֲזַר בְּתַשׁוּבָה, מַה אָמַר? הֵן גִּרְשֵׁתְּ
 אוֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנִיךָ
 אֶסְתֵּר. מַה זֶה וּמִפְּנִיךָ אֶסְתֵּר? אֵלָּא
 אֶהִיָּה נִסְתָּר מִהַבְּנִין שְׁלִי. רַבִּי אֲבָא
 אָמַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כב) וְלֹא הִסְתִּיר
 פָּנָיו מִמֶּנּוּ. (שמות א) וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו. וְעַל
 זֶה וּמִפְּנִיךָ אֶסְתֵּר, מֵאוֹתָם הַפָּנִים שֶׁלְךָ
 אֶהִיָּה נִסְתָּר שְׁלֹא יִשְׁגַּחֲוּ בִי. וְעַל זֶה

וַיִּתֵּר לְקִיָּן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו עַל דָּלָא אֶתְקַבֵּיל
קַרְפְּנֵיהּ. אָמַר לִיהּ הָכִי הוּא וְכֹלָא הוּא לְקַבְּלֵיהּ.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה מָאִי דְכִתְיב הֲלָא אִם תִּיטִיב
שָׂאת וְאִם לֹא תִיטִיב לִפְתַּח חֲטָאת רֹזְבִין.
אֵלָּא הָכִי קָא־מַר הֲלָא אִם תִּיטִיב עוֹבְדֵיךָ שָׂאת. מָאִי
שָׂאת. בְּדִכְתִּיב (בראשית מט) יִתֵּר שָׂאת דִּהָא בּוֹכְרָא
שְׁבַחָא אִית לִיהּ בְּכֹלָא תְדִיר. וְתִלְיָא בְּעוֹבְדוֹהִי.
וְעַל דָּא אִם תִּיטִיב שָׂאת. וְאִם לֹא תִיטִיב לִפְתַּח
חֲטָאת רֹזְבִין.

מָאִי לִפְתַּח. דָּא פְתָחָא (דף 17 ע"א) דְלַעֲיָלָא דְמַנְיָה
נִפְקִין דִּינִין עַל עוֹבְדֵינן בִּישׁוּן דְעַלְמָא. פְתַח
בְּמָה דָאֵת אָמַר (תהלים קיח) פְתָחוּ לִי שַׁעְרֵי צְדָקָה.
וְלַחֲהוּא פְתַח, חֲטָאת רֹזְבִין דָּא מְלֵאךְ חַטּוֹת. וְהוּא
זְמַן לְאַתְפְּרַעָא מִיְנָךְ.

לשון הקודש

בְּמַעֲשֵׂיו. ועל זה אם תיטיב שאת, ואם
לא תיטיב לפתח חטאת רבין.
מַה זֶה לִפְתַּח? זֶהוּ פְתַח שְׁלֻמְעֵלָה
שְׁמַמְנֵו יוֹצֵאִים דִּינִים עַל מַעֲשִׂים רָעִים
שֶׁל הָעוֹלָם. פְתַח, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קיח)
פְתָחוּ לִי שַׁעְרֵי צְדָקָה. וְלֹאֲתוֹ פְתַח –
חֲטָאת רֹזְבִין, זֶה מְלֵאךְ חַטּוֹת, וְהוּא עֲתִיד
לְהַפְרַע מִמֶּךָ.

תִּיָּא אָמַר, הָרִי רְאִינוּ שְׁכָתוּב וַיִּתֵּר לְקִיָּן
מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו, עַל שְׁלָא הִתְקַבֵּל קַרְפְּנוּ.
אָמַר לוֹ, כִּךְ הוּא, וְהַכֵּל הָיָה לְנִגְדוֹ.
וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה זֶה שְׁכָתוּב הֲלָא
אִם תִּיטִיב שָׂאת וְאִם לֹא תִיטִיב לִפְתַּח
חֲטָאת רֹזְבִין? אֵלָּא כִךְ אָמַר, הֲלָא אִם
תִּיטִיב מַעֲשִׂיךָ, אִזְ שָׂאת. מַה זֶה שָׂאת?
כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בראשית מט) יִתֵּר שָׂאת. שְׁהָרִי
לְבַכּוֹר יֵשׁ שְׁבַח יִתֵּר בְּכַל תְּמִיד, וְתִלְוִי

תָּא חַיִּי, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲתִילִיד אָדָם. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
וְדָאֵי רְזָא לְעִילָא וְתַתָּא. רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְעִילָא.
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְתַתָּא. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עֵקְרוֹת נִפְקְדוֹת.
מִנְלָן דְּבְרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּהּ. דְּכַתִּיב, (בראשית כא) וַיִּי פֶקֶד
אֶת שָׂרָה וַיִּי דִּיִּיקָא דָּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וּבְגִין דְּנִפְיָק
אָדָם מִרֹאשׁ הַשָּׁנָה (ד"א וּנְפִיָק) נִפְיָק בְּדִינָא וְעִלְמָא
קִימָא בְּדִינָא. וּבְגִינֵי כֶּךָ לְפַתַּח וְדָאֵי. תַּטָּאת רֹבֵץ
בְּגִין לְאַתְפָּרְעָא מִנְדָּ. וְאַלִּיךְ תִּשׁוּקְתוֹ עַד דְּתִשְׁתַּיֵּי.

וְאַתָּה תִּמְשׁוּל בּוֹ. רְזָא הוּא דְּכַתִּיב, (נחמיה ט) וְאַתָּה
מְחִיָּה אֶת כָּלָם. מִכָּאן אָמְרוּ לָא שְׁלִיט
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵלָא בּוֹמְנָא דִּישְׁתַּצוֹן חַיִּיבֵי עִלְמָא.
וְעַל דָּא בִּינּוֹן דְּמִלְאָךְ הַמּוֹת יִשְׁעֵי לֹזֵן. בְּדִין קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא שְׁלִיט עֲלוּי דְלָא יִפּוּק לְאַבְנָאשָׁא עִלְמָא
דְּכַתִּיב וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ (בְּתִיבְתָא) וְאַתָּה דִּיִּיקָא. אָמַר

לשון הקודש

תַּטָּאת רֹבֵץ – בְּדִי לְהַפְרַע מִמֶּךָ. וְאַלִּיךְ
תִּשׁוּקְתוֹ – עַד שֶׁתִּשְׁמַד.
וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ – סוּד הוּא, שְׁכַתוּב
(נחמיה ט) וְאַתָּה מְחִיָּה אֶת כָּלָם. מִכָּאן
אָמְרוּ, לֹא שׁוֹלֵט הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָא
בְּזִמְנֵי שִׁישְׁמְדוּ רִשְׁעֵי הָעוֹלָם. וְעַל זֶה, בִּינּוֹן
שְׁמִלְאָךְ הַמּוֹת יִשְׁמִיד אוֹתָם, אִזְ הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלֵט עֲלוּי שְׁלֹא יִצֵּא לְהַרַע
לְעוֹלָם, שְׁכַתוּב וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ (בְּתִיבְתָא).

כֹּא רֵאה, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נוֹלֵד אָדָם.
בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְדָאֵי סוּד לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעְלָה. רֹאשׁ הַשָּׁנָה
לְמַטָּה. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עֵקְרוֹת נִפְקְדוֹת.
מִנְלָן לָנוּ שֶׁבְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה זֶה הִיָּה?
שְׁכַתוּב (בראשית כא) וְהוּ פֶקֶד אֶת שָׂרָה. וְהוּ
דִּיקָא זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וּמִשׁוּם שֶׁאָדָם
יִצֵּא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיִצְאָן בְּדִין, וְהָעוֹלָם
עוֹמֵד בְּדִין, וּמִשׁוּם כֶּךָ לְפַתַּח וְדָאֵי.

רַבִּי יִצְחָק בְּקוּטְרָא דְפִלְגָא קַפְסִירָא (קפסירא) שְׂכִיתָ.
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר וְאַתָּה תִּמְשַׁל בּוֹ בְּתִיּוֹבְתָא.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר כִּד הוּוּ אֲנִינ דְרִין דְקִין אֲזִלִין
בְּעֵלְמָא הוּוּ מְטַרְטְשִׁי אַרְעָא וְהוּוּ דְמִיָּין
לְעֵלְאִי וְתַתְּאִי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק עֲזָא וְעֲזָא"ל כִּד נָפְלוּ מֵאַתְר
קְדוּשְׁתֵּיהוּ מְלַעֲיֵלָא, חָמוּ בְּנֵת בְּנֵי נָשָׂא
וְחָטְאוּ וְאוּלִידוּ בְּנִין, וְאֵלִין הוּוּ נְפִילִים דְכַתִּיב
הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאֶרֶץ.

רַבִּי חֲזִיא אָמַר בְּנוֹי דְקִין הוּוּ בְּנֵי אֱלֹהִים. דְהָא כִּד
אַתָּא סְמָא"ל עַל חוּה אֲטִיל בְּה זִוְהָמָא
וְאַתְעַבְרַת וְאוּלִידַת לְקִין. וְחִיזוּ דִילִיה לָא חוּה דְמִי
לְשָׂאָר בְּנֵי נָשָׂא. וְכָל אֲנָוִן דְאַתְיִין מִסְטָרָא דִילִיה
לָא הוּוּ אֶקְרוּן אֵלָא בְּנֵי הָאֱלֹהִים.

לשון הקודש

אָדָם וְחָטְאוּ וְהוּלִידוּ בְּנִים. וְאַלְהָה הָיוּ
נְפִילִים, שְׂפָתוּב וְהַנְּפִילִים הָיוּ בְּאֶרֶץ.
רַבִּי חֲזִיא אָמַר, בְּנֵי קִין הָיוּ בְּנֵי אֱלֹהִים,
שְׁהָרִי כְּשָׂבָא סְמָא"ל עַל חוּה, הַטִּיל בְּה
זְהָמָה וְהַתְעַבְרָה וְהוּלִידָה אֵת קִין,
וְהַמְרָאָה שָׁלוּ לָא הָיָה דוּמָה לְשָׂאָר בְּנֵי
אָדָם, וְכָל אוֹתָם שְׂבָאוּ מֵהַצֵּד שָׁלוּ, לָא
הָיוּ נִקְרָאִים אֵלָא בְּנֵי הָאֱלֹהִים.

וְאַתָּה דוֹקָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּקֶשֶׁר שָׁל
הַמַּחְלָקַת הַמוֹשֵׁל מְצוּי. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר,
וְאַתָּה תִּמְשַׁל בּוֹ – בְּתַשׁוּבָה.
רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּשֶׁהָיוּ אוֹתָם דוֹרוֹת שָׁל
קִין הוֹלְכִים בְּעוֹלָם, הָיוּ מַחְלָקִים אֵת
הָאֶרֶץ, וְהָיוּ דוּמִים לְעֵלְיוֹנִים וְתַתְּוֹנִים.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲזָא וְעֲזָא"ל, כְּשֶׁנָּפְלוּ
מִמְקוֹם קְדֻשָׁתָם מְלַמְעֵלָה, רָאוּ בְּנוֹת בְּנֵי

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר וְאֶפְלוּ אֲנִינוּ (בני) נְפִילִים הָבִי
 אֶקְרוּן. הֵמָּה הַגְּבוּרִים. שְׁתֵּינָן הוּוּ בְּאַרְעָא
 כְּחוּשְׁבֵּן דְלְעֵילָא. כְּתִיב הָכָא הֵמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר
 מֵעוֹלָם וּכְתִיב הָתָם (שיר השירים ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב
 לָהּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר הֵמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם
 מִמַּשׁ. מֵעוֹלָם דִּי יִקָּא. אַנְשֵׁי הַשָּׁם, מָאִי שֵׁם דָּא הוּא
 עוֹלָם דְקָאמְרָן. אַנְשֵׁי הַשָּׁם דִּי יִקָּא. כְּתִיב הָכָא אַנְשֵׁי
 הַשָּׁם וּכְתִיב הָתָם (ויקרא כד) בְּנִקְבוּ שֵׁם, וּכְתִיב, (ויקרא כד)
 וַיִּקְוּ בֶן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשָּׁם.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ו)

רַבִּי חֵיָא אָמַר מֵעוֹלָם דָּא הוּוּ, וְגוֹבְרִין וְגַבְרִין
 דְסִטְרָא בִישָׂא הוּוּ, דְכְתִיב אַנְשֵׁי הַשָּׁם. אַנְשֵׁי
 שֵׁם לֹא כְתִיב, אֶלָּא אַנְשֵׁי הַשָּׁם כְּגוֹזְנָא דָּא כְתִיב,
 זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יי וְחֲסֶדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה, מֵעוֹלָם
 וְדָאִי נָטַל לֹוֹן קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאִינוּן אֲבָהֵן קִדְמָאִי

לשון הקודש

וּכְתוּב שֵׁם (ויקרא כד) בְּנִקְבוּ שֵׁם, וּכְתוּב (שם)
 וַיִּקְבּוּ בֶן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשָּׁם.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ו)

רַבִּי חֵיָא אָמַר, מֵעוֹלָם זֶה הוּוּ, וְגַבְרִים
 גְּבוּרִים שֶׁל צַד הִרְעָה הוּוּ, שְׁכַתוּב (בראשית
 ח) אַנְשֵׁי הַשָּׁם. אַנְשֵׁי שֵׁם לֹא כְתוּב, אֶלָּא
 אַנְשֵׁי הַשָּׁם. כְּמוֹ זֶה כְתוּב (תהלים כה) זְכוֹר
 רַחֲמֶיךָ ה' וְחֲסֶדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה.
 מֵעוֹלָם וְדָאִי לָקַח אֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, וְאֶפְלוּ אֹתָם (בני) וְגַבְרִים
 נְפִילִים כְּדָּא נִקְרְאִים, הֵמָּה הַגְּבוּרִים.
 שְׁשִׁים הָיוּ בְּאַרְצָא כְּחוּשְׁבֵּן שְׁלֹמֶעֱלָה.
 כְּתוּב כְּאֵן הֵמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם,
 וּכְתוּב שֵׁם (שיר ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ.
 רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, הֵמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר
 מֵעוֹלָם מִמַּשׁ. מֵעוֹלָם דְּוָקָא. אַנְשֵׁי הַשָּׁם,
 מָהוּ שֵׁם זֶה? הוּא עוֹלָם שְׁאִמְרָנוּ. אַנְשֵׁי
 הַשָּׁם דְּוָקָא. כְּתוּב כְּאֵן אַנְשֵׁי הַשָּׁם,

לְמַהְיֵי רְתִיבָא קְדִישָׁא לְעִילָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק
מֵעוֹלָם דָּא אִיחוּ מִטָּתוֹ שְׁלִשְׁלֹמָה דְכְתִיב וְכוּ': (עד

כאן מההשמטות)

רַבִּי חֵיָא אָמַר מֵעוֹלָם מִמָּשׁ הָוֵו. וּמֵעוֹלָם דְּלִתְתָּא

נָטִיל לֹון קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ד'א

הוּו וְגוֹבְרִין גְּבָרִין דְסִטְרָא בִישָׁא הוּו דְכְתִיב אֲנָשִׁי שָׁם אֲנָשִׁי שָׁם לֹא כְתִיב אֱלֹא אֲנָשִׁי

שָׁם פְּנוּנָא דָא כְתִיב) (תהלים כה) זְכַר רַחֲמִיךָ יי וַחֲסָדֶיךָ פִּי

מֵעוֹלָם הֵמָּה. מֵעוֹלָם וְדָאִי. וּמֵעוֹלָם דְּלִתְתָּא נָטִיל

לֹון קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְאַנּוּן אֲבָהִן קְדָמָאִי לְמַהְיֵי

רְתִיבָא קְדִישָׁא לְעִילָא. אוֹף הָבָא הֵמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר

מֵעוֹלָם. מֵעוֹלָם וְדָאִי נָטִיל לֹון קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר מֵעוֹלָם (ומאי הוא) דָּא מִטָּתוֹ שְׁלִשְׁלֹמָה

דְכְתִיב, (שיר השירים ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ. רַבִּי אֶתָּא

אָמַר פְּלָחוּ בְנֵי תְּאַלְהִים אַקְרוּן (ד"א ל"ג דְהָא עַד לֹא אֶתְבְּסַמְתּוּ).

(חסר כאן עיין סוף הספר):

לשון הקודש

(תהלים כה) זְכַר רַחֲמִיךָ הִי וַחֲסָדֶיךָ פִּי
מֵעוֹלָם הֵמָּה. מֵעוֹלָם וְדָאִי. וּמֵעוֹלָם
שְׁלִמְטָה לְקַח אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְהֵם אָבוֹת רֵאשׁוּנִים לְהִיּוֹת מְרַפְּכָה
קְדוּשָׁה לְמַעְלָה. גַּם פֶּאן הֵמָּה הַגְּבוּרִים
אֲשֶׁר מֵעוֹלָם. מֵעוֹלָם וְדָאִי לְקַח אוֹתָם
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. רַבִּי יִצְחָק אָמַר,
מֵעוֹלָם (ומהוּ?) זוּ מִטָּתוֹ שְׁלִשְׁלֹמָה,
שְׁכַתוֹב (שיר א) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ.

הוּא, וְהֵם הָאָבוֹת הַרֵאשׁוּנִים לְהִיּוֹת
מְרַפְּכָה קְדוּשָׁה לְמַעְלָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
מֵעוֹלָם – זוּהִי מִטָּתוֹ שְׁלִשְׁלֹמָה, שְׁכַתוֹב
וְכוּ': ע"כ.

רַבִּי חֵיָא אָמַר, מֵעוֹלָם מִמָּשׁ הָוֵו,
וּמֵעוֹלָם שְׁלִמְטָה לְקַח אוֹתָם הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהָ הִיּוּ וְגְבָרִים
גְּבוּרִים שָׁל צַד הָרַע הִיּוּ, שְׁכַתוֹב אֲנָשִׁי שָׁם, וְלֹא
כְתוּב אֲנָשִׁי שָׁם, אֱלֹא אֲנָשִׁי שָׁם. כְּמוֹ זֶה כְתוּב

תוספתא

אמרו רבותינו ז"ל בשעתא דברא קדשא בריך הוא לאדם ברא ליה בגינתא דעדן וצוהו על שבע מצוות. חב ואתגרש מגינתא דעדן. ותרי מלאכי שמיא עזא ועזאל אמרו קמי קדשא בריך הוא, אלו הוינא אנן בארעא הוינא זכאין. אמר להו קדשא בריך הוא, וכי אתון יכלין על יצרא בישא, אמרו קמיה יכלין. מיד אפיל לון קדשא בריך הוא כמא דאת אמר הנפילים היו בארץ ובתיב הגבורים וגו'. ובשעתא דנחתו לארעא עאל בהו יצרא בישא שנאמר ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו, חבו ואתעקרו מקדושתיהו, (עד כאן התוספתא)

תא חזי, פלהון נטיען הוו סתימין רשימין דקיין בקרא חד. לבתר עקרון קדשא בריך הוא ואשתיל לון באתר אחרא ואתקימו. רבי ייסא שאל מאי דכתיב זה ספר תולדות אדם ביום ברוא אלהים אדם בדרמות אלהים עשה אותו זכר ונקבה בראם

לשון הקודש

לפניו יכולים. מיד הפיל אותם הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר הנפלים היו בארץ, ובתוב הגברים. ובשעה שיירדו לארץ נכנס בהם יצר הרע, שנאמר ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו. הטאו ונעקרו מקדשתם. ע"כ התוספתא.

בא ראה, כל הנטיעות היו נסתרים רשומים דקינים במקום אחד. אחר כך עקר אותם הקדוש ברוך הוא ושתל אותם במקום אחר והתקימו. רבי ייסא שאל, מה זה שכתוב זה ספר תולדות

רבי אחא אמר, כלם נקראו בני האלהים ושהרי עדן לא התבשמהו.

תוספתא

אמרו רבותינו זכרונם לברכה, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את האדם, ברא אותו בגן עדן וצוה אותו על שבע מצוות. הטאו וגרש מגן עדן, ושני מלאכי שמים, עזא ועזאל, אמרו לפני הקדוש ברוך הוא: אלו היינו אנו בארץ, היינו צדיקים. אמר להם הקדוש ברוך הוא: וכי אתם יכולים על יצר הרע? אמרו

וַיְבָרֶךְ אוֹתָם. אָמַר לִיה רַבִּי אַבְנָא רָזָא עֲלָאָה הוּא.
 תַּיְנִינָן תְּלִית סְפָרִין פְּתִיחֵן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה חַד דְּצַדִּיקִים
 גְּמוּרִים (דף 17 ע"ב) וְכוּ' סֵפֶר עֲלָאָה דְהָא מְנִיָּה נִפְק פְּלֵא.
 נִפְיָק מְנִיָּה פְּתִיבָה. סֵפֶר אֲמַצְעִיתָא כְּלָלָא דְעִילָא
 וְתַתָּא (ס"א סֵפֶר דְּאִיהוּ כְּלָלָא דְלְעִילָא וְתַתָּא וְאַחֲרֵי לְכָל סְפָרִין רָזָא וְכוּ') (כפי זה

התקון נמצא בשני ספרי היד) (ואחיד לכל ספריין רזא דאדם קדמאה, ספר תליתאה
 דאקרי (נ"א ואקרי) תורה) דתורה שפכתב אדם קדמאה. ספר
 (ס"א תליתאה) דאקרי תולדות אדם ודא איהו דצדיקים
 גמורים. הדא הוא דכתיב זה ספר תולדות אדם דא
 צדיק ודאי דעביד תולדות.

בְּיוֹם בְּרֵא אֱלֹהִים אָדָם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים. דְּהָא
 וְדַאי כִּדִּין אֲתַתְּקֵן פְּלֵא לְעִילָא וְתַתָּא
 וְאֲתַקְיָמוּ בְּדוּגְמָא חָדָא. זְכַר וּנְקֵבָה בְּרֵאָם סְתָם
 חַד אֲתַפְּלִיל בְּחַד.

לשון הקודש

שנקרא ונ"א (ונקרא) תורה) שתורה שפכתב
 אדם הראשון. ספר שלישי שנקרא
 תולדות אדם, וזהו של צדיקים גמורים.
 זהו שפכתוב זה ספר תולדות אדם, זה
 צדיק (סוד), ודאי שעושה תולדות.

בְּיוֹם בְּרֵא אֱלֹהִים אָדָם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים,
 שְׁהָרִי וְדַאי אֲזוּ נִתְקַן הַכֹּל לְמַעַלָּה וּמַטָּה,
 וְהַתְקַיְמוּ בְּדוּגְמָה אַחַת. זְכַר וּנְקֵבָה
 בְּרֵאָם, סְתָם אַחַד נִכְלָל בְּאַחַד.

אדם ביום ברא אלהים אדם בדמות
 אלהים עשה אתו זכר ונקבה בראם
 ויברך אתם? אמר לו רבי אבא, זה סוד
 עליון. שנינו, שלשה ספרים נפתחים
 בראש השנה, אחד של צדיקים גמורים
 וכו'. ספר עליון שהרי ממנו יוצא הכל,
 ממנו יוצאת כתיבה. ספר אמצעי כללות
 של מעלה ומטה וספר שהוא כללות שלמעלה
 ולמטה ואוחז לכל הצדדים סוד וכו' וואוחז לכל
 הצדדים סוד של אדם הראשון, ספר שלישי

מִתְנִיתִין (ד"א וכו') **כְּתִיב**, (משלי יח) **מבש עוי מיץ**
מִגְדֵּל עֹז שֵׁם יי בּו גרג וזה יצד
 ירוץ צדיק ונשגב. דא הוא ספר דעב זדו הי
 תולדות אדם דרהיט בההוא מגדל לקה שוה ונק
 האי מגדל מאי עבדתיה. אלא דא הוא מגדל דוד.
 ודא הוא מגדל עז שם יי. וכלא חד. הכא ידיעא
 לבני מהימנותא דא הוא ודאי ספר תולדות. (אית דלא
 גרסי) (אדם לבני מהימנותא סודו מגדל עז שם יי בו ירוץ צדיק ונשגב יהו"ה צדיק)
 (אדם לבני מהימנותא).

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא סֵפֶר וְדָאִי (נחתו) (נחית) **לִיָּה לְאָדָם**
הָרֵאשׁוֹן. וביה הנה ידע חכמתא עלאה.
 וספרא דא מטא לבני אלהין חכימי דרא. ומאן דזכי
 לאשגתא ביה ידע ביה חכמה עלאה. ומשגיחין ביה
 וידעין ביה. וספרא דא נחית ליה מארי דרזין. ותלת
 שליחן ממנן קמיה. ובשעתא דנפק אדם מגנתא

לשון הקודש

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא, סֵפֶר וְדָאִי יָרַד לוֹ
 לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן, וּבּוֹ הָיָה יוֹדֵעַ חֲכָמָה
 עֲלִיוֹנָה. וְסֵפֶר זֶה הֵגִיעַ לְבְנֵי אֱלֹהִים חֲכָמֵי
 הַדּוֹר, וּמִי שִׁזְכָּה לְהִתְבּוֹנֵן בּוֹ, יוֹדֵעַ בּוֹ
 חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה. וּמִתְבּוֹנְנִים בּוֹ וְיוֹדְעִים בּוֹ.
 וְסֵפֶר זֶה הוֹרִיד אוֹתוֹ בְּעַל הַסּוּדוֹת
 וּשְׁלֵשָׁה שְׁלִיחִים מִמֵּנִים לְפָנָיו. וּבְשַׁעָה

משגתא. כתוב (משלי יח) מגדל עז שם ה' בו
 ירוץ צדיק ונשגב. זהו ספר תולדות אדם
 שרץ באותו מגדל. המגדל הזה מה
 מעשהו? אלא זהו מגדל דוד, וזהו מגדל
 עז שם ה', והכל אחר. כאן ידע לבני
 האמונה זהו ודאי ספר תולדות (יש שלא
 גורסים) אדם. לבני האמונה סודו מגדל עז שם ה' בו ירוץ צדיק
 ונשגב. יהו"ה צדיק) אדם לבני האמונה. (ראה

דַּעְדָן אֶחִיד בְּהֵוֹא סִפְרָא. כִּד נִפְיָק (מִיַּנְיָה) טָאָם מְנִיָּה
 (לְתַרְעָא) צָלִי וּבִכָּה קָמִי מְאִרִיָּה וְאַתִּיבּוּ לִיָּה כְּמִלְקַדְמִין.
 בְּגִין דְּלֹא תַתְנַשִּׁי חֲכַמְתָּא מִבְּנֵי נָשָׂא וַיִּשְׁתַּדְּלוּן
 לְמַנְדַּע לְמְאִרִיָּהוּן.

וְכֵן תַּנִּינָן סִפְרָ הוּהָ לִיָּה לְחַנוּף. וְדָא סִפְרָ מְאִתְרָ
 דְּסִפְרָא דְתוֹלְדוֹת אָדָם הוּהָ. וְדָא הוּא רִזָּא
 דְּחֲכַמְתָּא. דְּהָא מְאִרְעָא אֶתְנַטִּיל הָדָא הוּא דְכְתִיב
 וַאֲיַנְנּוּ כִי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים. וְהוּא הִנְעַר. כְּדְכְתִיב,
 (מְשַׁלֵּי כ"ב) חֲנוּף לַנֶּעַר עַל פִּי דְרַבּוֹ.

וְכָל גְּנָזֵי עֵלְאֵי אֶתְמַסְרָן בִּידֵיהָ. וְדָא מְסִיר וַיְהִיב
 וְעֵבִיד שְׁלִיחוֹתָא. וְאַלְף מִפְתָּחַן אֶתְמַסְרָן
 בִּידֵיהָ. וּמְאָה בְרַכָּאָן נְטִיל בְּכָל יוֹמָא וְקָשִׁיר קָשִׁירִין
 לְמְאִרִיָּה. מִעֵלְמָא נְטִיל לִיָּה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא
 לְשִׁמוּשֵׁיהָ הָדָא הוּא דְכְתִיב כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים.

לשון הקודש

וְהוּא הִנְעַר, שְׁכַתוּב (מְשַׁלֵּי כב) חֲנוּף לַנֶּעַר עַל
 פִּי דְרַבּוֹ.

וְכָל גְּנָזִים עֲלִיוֹנִים נִמְסְרוּ בִידּוֹ. וְזֶה מְסִיר
 וְנָתַן וְעָשָׂה שְׁלִיחוֹת, וְאַלְף מִפְתָּחוֹת
 נִמְסְרוּ בִידּוֹ. וּמְאָה בְרֻכּוֹת לֹקַח בְּכָל יוֹם
 וְקוֹשֶׁר קָשָׁרִים לְרַבּוֹנוֹ. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לָקַח אֹתוֹ מִהָעוֹלָם לְשִׁמּוֹשׁ אֹתוֹ. וְהוּ
 שְׁכַתוּב כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים.

שְׁיַצָּא אָדָם מִזֶּן עֵדָן, אֵחָז בְּאוֹתוֹ סִפְרָ.
 כְּשִׁיַצָּא (מִמְנוֹ) טָם מִמְנוֹ וְלִשְׁעָר, הִתְפַּלֵּל
 וּבִכָּה לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ, וְהִשִּׁיבּוּ לוֹ אוֹתוֹ כְּמוֹ
 מִקְדָּם, כְּדִי שְׁלֹא תִשְׁכַּח חֲכָמָה מִבְּנֵי
 אָדָם וַיִּשְׁתַּדְּלוּ לְדַעַת אֶת רַבּוֹנָם.

וְכֵן שְׁנִינּוּ, סִפְרָ הִיָּה לוֹ לְחַנוּף, וְזֶה סִפְרָ
 מִמְקוֹם שֶׁל סִפְרָ שֶׁל תּוֹלְדוֹת אָדָם הִיָּה,
 וְזֶהוּ סוּד הַחֲכָמָה, שֶׁהָרִי מִהָאָרֶץ נִטַּל.
 וְזֶהוּ שְׁכַתוּב וַאֲיַנְנּוּ כִי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים.

וּמִן דָּא אַתְמַסַּר סַפְרָא דְאַקְרִי סַפְרָא דְתַנּוּךְ.
 בְּשַׁעֲתָא דְאַחִיד לִיהַּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְמִי
 לִיהַּ כָּל גְּנֻזֵי עֲלָאִי. אַתְמִי לִיהַּ אֵילָנָא דְתַיִי בְּגוּ
 מְצִיעוֹת גְּנָתָא וְטַרְפוֹי וְעַנְפוֹי. וְכֹלָא תְּמִינָן בְּסַפְרֵיהַּ.
 זַבְּאִין אַנּוּן תְּסִידֵי עֲלָאִין דְּחַכְמָתָא עֲלָאָה אַתְגְּלִי לְהוּ
 וְלֹא אַתְנַשִּׁי מְנַיְהוּ לְעֲלָמִין כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר, (תהלים כה)
 סוּד ה' לִירְאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם:

וַיֹּאמֶר יי לא ידון רוּחִי בְּאָדָם לְעוֹלָם בְּשָׁנָם הוּא
 בְּשָׂר וְגו'. (חסר) רַבִּי אַחָא אָמַר בְּתַהוּא זְמַנָּא
 תָּהּ תַּהוּא נַהֲרָא דְנַגִּיד וְנַפִּיק, אַפִּיק רוּחָא עֲלָאָה
 מֵאֵילָנָא דְתַיִי וְאַרִּיק בְּאֵילָנָא (דְּשַׁרְיָא בֵּיהּ מוֹתָא) (מֵאֵילָנָא דְמוֹתָא)
 וְאַתְמַשְׁכֵּן רוּחִין בְּגוּזֵיהוּ דְבְּנֵי נָשָׂא יוֹמִין (וּמְנִין)
 סְגִיאִין. עַד דְּסַלְקוּ בִישׁוּן וְאַתְעַתְדוּ לְפִתְתָּהּ. כְּדִין
 אֶסְתַּלַּק רוּחָא עֲלָאָה מֵתַהוּא אֵילָנָא בְּשַׁעֲתָא דְפִרְחָהּ

לשון הקודש

וַיֹּאמֶר ה' לא ידון רוּחִי בְּאָדָם לְעֵלָם
 בְּשָׁנָם הוּא בְּשָׂר וְגו'. רַבִּי אַחָא אָמַר,
 בְּאוֹתוֹ זְמַן הָיָה אוֹתוֹ נֶהָר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא,
 מוֹצֵא רוּחַ עֲלִיוֹנָה מֵעֵץ הַחַיִּים וּמִזְרִיק
 בְּאֵילָן (שְׁשׁוּרָה בּוּ הַמּוֹת) (מֵעֵץ הַמּוֹת), וְנִמְשְׁכוֹת
 רוּחוֹת לְתוֹךְ בְּנֵי אָדָם יָמִים (וּמְנִים) רַבִּים,
 עַד שֶׁעָלוּ רָעוֹת וְהִתְיַצְבוּ לְפִתְתָּהּ. אִז
 הִסְתַּלַּקָה רוּחַ עֲלִיוֹנָה מֵאוֹתוֹ אֵילָן בְּשַׁעֲהַ
 שְׁפָרְחוֹ נִשְׁמוֹת בְּבְנֵי וּמְבָנִין אָדָם. זְהוּ

וּמִזְהָ נִמְסַר סַפֵּר שְׁנַקְרָא סַפְרוֹ שֶׁל
 תַּנּוּךְ. בְּשַׁעֲהַ שְׁאַתּוֹ אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, הִרְאָה לוֹ כָּל גְּנֻזִים עֲלִיוֹנִים. הִרְאָה
 לוֹ עֵץ הַחַיִּים בְּאִמְצַע הַגֵּן וְהָעֵלִים שֶׁלוֹ
 וְעַנְפוֹי, וְהַכֹּל רְאִינוּ בְּסַפְרוֹ. אֲשֶׁרִי אוֹתָם
 תְּסִידִים עֲלִיוֹנִים שְׁחַכְמָה עֲלִיוֹנָה
 הִתְגַּלְתָּה לָהֶם וְלֹא נִשְׁכַּחַה מֵהֶם
 לְעוֹלָמִים, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (תהלים כה) סוּד ה'
 לִירְאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם.